

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/92/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5122210184
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Štolcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5122210184.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Štolcovej a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej, JUDr. Jána Burika, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, dieťa rodičov - matky: C. C., nar. X.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., zastúpenej zástupcom: JUDr. Lenka Maďarová, s.r.o., so sídlom Štrková 95/21, 010 01 Žilina, IČO: 47 232 692 a otca: A. B., nar. X.XX.XXXX, bytom E. XX, XXX XX D., o návrhu otca na zníženie výživného a o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 54P/256/2022-229 zo dňa 30. augusta 2023

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 54P/256/2022-229 zo dňa 30. augusta 2023 v napadnutom výroku o povinnosti otca prispievať na výživu maloletého A. zvýšeným výživným v sume 130 Eur mesačne s účinnosťou od 4.7.2023; vo výroku, podľa ktorého zameškané výživné za obdobie od 4.7.2023 do 31.8.2023 vo výške 57,09 Eur je otec povinný zaplatiť k rukám matky do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; vo výroku, ktorým sa mení rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 9P/51/2022-49 zo dňa 4.7.2022 v časti výšky vyživovacej povinnosti otca na maloletého A. a v závislom výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd v poradí prvým výrokom návrh otca na zníženie výživného zamietol. Podľa v poradí druhého výroku otec je povinný prispievať na výživu maloletého A. zvýšeným výživným v sume 130 Eur mesačne s účinnosťou od 4.7.2023. Podľa v poradí tretieho výroku zameškané výživné za obdobie 4.7.2023 do 31.8.2023 vo výške 57,09 Eur je otec povinný zaplatiť k rukám matky do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V poradí štvrtým výrokom zmenil rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 9P/51/2022-49 zo dňa 4.7.2022 v časti výšky vyživovacej povinnosti otca na maloletého A.. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania rozhodol v poradí piatym výrokom tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd v odseku 1. poukázal na návrh doručený okresnému súdu dňa 14.12.2022, ktorým sa otec domáhal zníženia výživného, nakoľko sa nachádza vo výkone trestu a nedisponuje finančnými prostriedkami. Uviedol, že dňa 4.7.2022 mu bola vymeraná výška výživného 100 Eur mesačne, na čom sa s družkou dohodli pod podmienkou, že mu bude poskytovať informácie o maloleťom synovi, o synovi nič nevie, jeho ex družka požaduje výšku výživného, ale povinnosť podávať informácie neplní. Výživné žiada znížiť, nakoľko po prepustení nemá zaistenú ani prácu ani bývanie. Podaním zo dňa 30.12.2022 návrh doplnil s tým, že výživné žiadal znížiť na sumu 40 Eur mesačne.

3. V odseku 2. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd uviedol obsah písomného vyjadrenia matky k návrhu zo dňa 3.7.2023, ktorým žiadala návrh otca na zníženie výživného zamietnuť. Podľa matky skutočnosť, že otec maloletého dieťaťa sa nachádza (už bol prepustený) vo výkone trestu, nie je dôvodom na zníženie výživného. Pokiaľ bol otec maloletého dieťaťa vo výkone trestu, táto skutočnosť nemôže byť na ťarchu dieťaťa. Otec maloletého dieťaťa bol 4 roky vo výkone trestu odňatia slobody, to znamená, že maloleté dieťa videl, keď malo tri roky, a to vlastným zavinením, čoho logickým dôsledkom je, že matka nemala kde zasielať otcovi maloletého dieťaťa informácie. O tieto sa pripravil sám svojim protiprávnym spôsobom života. Otec sa o maloleté dieťa osobne nestará, 4 roky bol vo výkone trestu, maloleté dieťa ho ani poriadne nepozná. Súdom určené výživné 100 Eur mesačne neplatí, za posledné štyri mesiace jej posielala po 15 Eur mesačne. Zároveň navrhla zvýšenie výživného na sumu 200 Eur mesačne od 1.7.2023 a k zmene pomerov dieťaťa uviedla, že otec sa o maloleté dieťa osobne nestará, to znamená, celá osobná, finančná starostlivosť je výlučne na matke. Nakoľko osobná starostlivosť nahrádza finančnú starostlivosť, otec maloletého dieťaťa je povinný svoju osobnú starostlivosť nahradiť finančne. Otec maloletého dieťaťa bol prepustený z výkonu trestu, to znamená, nič mu nebráni sa riadne zamestnať, je zdravý, to znamená, vie zarobiť aspoň minimálne minimálnu mzdu, ktorá je od 1.1.2023 vo výške 700 Eur mesačne, z ktorej je schopný platiť výživné vo výške 200 Eur mesačne (30% z minimálnej mzdy 700 Eur = 210 Eur). Poukázala na nárast životných nákladov od posledného určenia výživného. S výchovou a výživou maloletého dieťaťa jej pomáha matka a priateľ, pričom špecifikovala výdavky na maloleté dieťa, svoje výdavky. Je zamestnaná v F. B., G. s uvedením príjmu.

4. K procesnému postupu okresný súd uviedol, že na nariadené pojednávanie sa otec napriek riadnemu doručeniu predvolania nedostavil. Svoju neúčast' neospravedlnil ani nepožiadaval o odročenie pojednávania, a preto okresný súd pojednával v neprítomnosti otca.

5. Okresný súd vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletého dieťaťa, obsah ktorého uviedol v odseku 21. odôvodnenia napadnutého rozsudku, oboznámením listinnými dôkazmi, ktoré podrobne popísal v odsekoch 5. až 20. odôvodnenia napadnutého rozsudku, uviedol obsah vyjadrenia kolízneho opatrovníka, ktorý navrhol návrh otca na zníženie výživného zamietnuť a rozhodnutie o návrhu matky na zvýšenie výživného ponechal na úvahu súdu, z neho zistený skutkový stav, ktorý právne posúdil za aplikácie § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. (ďalej len „Zákon o rodine“) a rozhodol tak, ako bolo uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

6. Okresný súd vo všeobecnosti poukázal na právnu úpravu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, ktorá je založená na rovnakom postavení rodičov dieťaťa. Obaja tak majú povinnosť prispievať na výživu detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Rozsah vyživovacej povinnosti otca je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa, pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Zákonným pravidlom pri rozhodovaní o výživnom, je, že ide o plnenie v opakujúcich sa dávkach uhrádzaných neskôr za skutkových podmienok, ktoré sa v čase rozhodovania nedali predvídať. Rozsudky o výživnom sú prípadmi clausula rebus sic stantibus a prostredníctvom úpravy v § 78 ods. 1 Zákona o rodine sa umožňuje prelomenie prekážky res iudicata na základe preukázanej zmeny pomerov. Zmenu pomerov možno vymedziť ako podstatnú a závažnú zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúceho rozhodnutia, ktorá môže byť na strane oprávneného ako aj povinného, nie zmeny krátkodobého charakteru. Zmena pomerov môže zahŕňať tak zmenu pomerov na strane niektorého z rodičov ako aj zmenu pomerov na strane dieťaťa, najmä jeho potrieb.

7. Okresný súd uviedol, že maloletý A. v čase posledného rozhodovania o výške výživného mal necelých 5 rokov, chodil do materskej školy, kde mal výdavky spolu 50 Eur na stravu a poplatok, ďalej mal výdavky na stravu doma, oblečenie, hygienu, hračky, voľný čas, lieky na bežné ochorenie. V čase rozhodovania o návrhoch na zníženie/zvýšenie výživného má maloletý A. necelých 6 rokov, stále navštevuje materskú školu, kde sa zvýšili výdavky na stravu a poplatok spolu na sumu 70 Eur, ostatné výdavky maloletého sa zvýšili v súvislosti s infláciou, nové výdavky nepribudli. Z matkou špecifikovaných nákladov na maloleté dieťa v návrhu na zvýšenie výživného a na pojednávaní okresný súd považoval za opodstatnené výdavky v materskej škole 70 Eur mesačne, výdavky na stravu doma 100 Eur mesačne (ide o dieťa vo veku 6 rokov, má stravovanie aj v materskej škole, neboli zistené zvýšené výdavky na stravu v dôsledku diéty, intolerancie a pod.), oblečenie, obuv 50 Eur, hygiena 20 Eur, lieky 10 Eur a hračky, záujmy a výlety 20 Eur mesačne; spolu aktuálne výdavky 270 Eur mesačne.

8. Okresný súd mal zistené, že keď bolo naposledy rozhodované o výške vyživného, matka bola nezamestnaná, evidovaná na úrade práce. Bývala s maloletým synom u matky, kde na bývanie neprispievala. Poberala prídavok na dieťa 25,88 Eur. V súčasnosti je matka zamestnaná na základe dohody, jej priemerná čistá mzda za obdobie od 3/2023 do 6/2023 je vo výške 483,53 Eur, daňový bonus neuplatňuje, poberá rodinné prídavky na maloletého A. vo výške 60 Eur mesačne. Býva u matky v nájomnom byte, kde prispieva na výdavky spojené s bývaním sumou 100 Eur mesačne. Vyživovacia povinnosť jej nepribudla. Nezmenili sa jej majetkové pomery, nepribudli jej úvery, pôžičky.

9. V čase posledného rozhodovania o výške vyživného, rovnako ako aj v čase podania návrhu na zvýšenie vyživného, otec bol vo výkone trestu odňatia slobody, kde bol pracovne zaradený a mal pracovnú odmenu podľa rozúčtovania pracovnej odmeny za obdobie od 11/2021 do 12/2022 čistá mzda v priemere 132,88 Eur. Vo výkone trestu odňatia slobody bol do 4.2.2023, po prepustení poberá dávky v hmotnej núdzi vo výške 74 Eur mesačne, v mesiaci 2/2023 mu bol vyplatený resocializačný príspevok 93,77 Eur. Nebolo zistené, že by mu pribudla vyživovacia povinnosť, rovnako ako ani iné zmeny pomerov na jeho strane.

10. Okresný súd návrh otca na zníženie vyživného považoval za nedôvodný, nakoľko tento netvrdil a ani nepreukázal také skutočnosti (zmenu pomerov), ktoré by takéto rozhodnutie odôvodňovali. Rovnako v čase rozhodovania súdu o výške vyživného 100 Eur, ako aj v čase podania návrhu na zníženie vyživného, bol otec vo výkone trestu odňatia slobody, a teda nešlo o novú skutočnosť. Vyživovacia povinnosť rodiča je zákonnou povinnosťou a nie je možné ju podmieňovať poskytovaním informácií o maloletom dieťati. S poukazom aj na dôvody pre zvýšenie vyživného návrh otca na zníženie vyživného zamietol.

11. Pri posudzovaní návrhu matky na zvýšenie vyživného okresný súd vyhodnotil, že zmeny pomerov, na ktoré poukazovala v návrhu (otec sa o maloleté dieťa nestará, bol prepustený z výkonu trestu a je možné, aby dosahoval minimálnu mzdu), nie sú zmenami, ktoré nastali po poslednom rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti. Aj v tom čase sa otec o maloleté dieťa nestaral, bol vo výkone trestu odňatia slobody. I keď z obsahu spisu to priamo nevyplývalo, v predchádzajúcom konaní súd taktiež vychádzal z potenciality príjmu otca, nakoľko trestná činnosť, v dôsledku ktorej bol v tom čase vo výkone trestu odňatia slobody a nemohol si zabezpečiť príjem prácou, nemôže byť na ujmu maloletého dieťaťa. Uvedené vyplývalo z toho, že vyživné bolo určené vo výške 100 Eur, ktorá suma nezodpovedala v tom čase príjmu otca. V súčasnosti, keď už otec nevykonáva trest odňatia slobody a neboli zistené skutočnosti, ktoré by mu bránili vykonávať prácu, mal okresný súd rovnako za to, že môže dosahovať príjem z pracovného pomeru minimálne vo výške minimálnej mzdy, ktorá je v roku 2023 v hrubom vo výške 700 Eur, t.j. v čistom vo výške 569 Eur. Zároveň si musí zabezpečovať bežné výdavky, ktoré v čase výkonu trestu odňatia slobody nemal, t.j. výdavky na stravu, hygienu, ošatenie.

12. Ako zmenu pomerov odôvodňujúcich zvýšenie vyživného okresný súd posúdil zvýšenie výdavkov na materskú školu o 20 Eur, zvýšenie životných nákladov ako i skutočnosť, že matka sa už podieľa na úhrade výdavkov na bývanie v byte u svojej matky, teda zabezpečuje maloletému aj bytové potreby. I keď uvedené výdavky v poslednom období prudko vzrástli, nešlo o nárast odôvodňujúci 100 % zvýšenie vyživného, pričom tieto výdavky sú čiastočne kompenzované aj zvýšeným prídavkom na dieťa.

13. Z uvedených dôvodov okresný súd rozhodol o zvýšení vyživného o sumu 30 Eur mesačne, t.j. na 130 Eur s účinnosťou od 4.7.2023, t.j. odo dňa podania návrhu na začatie konania matkou na súd, pričom neboli zistené dôvody hodné osobitného zreteľa pre určenie výšky vyživného späťne. Zároveň vyčíslil nedoplatok za obdobie od 4.7.2023 do 31.8.2023 na sumu 57,09 Eur (28 dní v mesiaci 7/2023 pomerná časť zvýšeného vyživného 27,09 Eur a 1 mesiac august 30 Eur zvýšeného vyživného) a vzhľadom na skutočnosť, že nešlo o vysokú sumu zameškaného vyživného, zaviazal otca zaplatiť toto k rukám matky do 3 dní po právoplatnosti rozsudku.

14. Nakoľko došlo k zmene posledného rozhodnutia o vyživnom, okresný súd túto zmenu vyjadril vo výroku rozsudku.

15. Výrok o trovách konania oprel o ustanovenie § 52 CMP, nakoľko nezistil dôvod pre aplikáciu ustanovení § 53 - § 56 CMP a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

16. Proti tomuto rozsudku, a to v časti II. – V. výrokovej vety v zákonnej lehote podala odvolanie matka prostredníctvom zástupcu z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP. Napadnuté rozhodnutie považovala za nesprávne v časti zvýšenia výživného na maloleté dieťa, a tým nesprávnosť aj zameškaného výživného. Mala za to, že nezodpovedné správanie otca maloletého dieťaťa, a to neplnenie si zákonných vyživovacích povinností, nestaranie sa o maloleté dieťa, založilo matke nárok na náhradu trov konania. Podľa matky okresný súd správne zistil dôvody pre zvýšenie výživného maloletého dieťaťa, avšak nedostatočne zvýšil výživné zo sumy 100 Eur na 130 Eur, nakoľko sú a boli preukázané dôvody pre vyššie zvýšenie výživného. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané zvýšenie nákladov spojených s navštevovaním materskej školy, keď aktuálne strava a poplatok predstavujú 70 Eur mesačne a zvýšenie nákladov na energie od 07/2022. Okresný súd nesprávne vyhodnotil zmenu pomerov na strane otca, že už nie je vo výkone trestu odňatia slobody, tzv. potencialitu príjmu. Záver okresného súdu, že od poslednej úpravy výšky výživného nedošlo k 100% nárastu výživného a že už v pôvodnom rozhodovaní bolo vychádzané z potenciality príjmu otca, je nesprávny, pretože v čase pôvodného určenia výživného 04.07.2022 okresný súd nemohol vychádzať z potenciality príjmu otca, nakoľko ako rodičia uzatvorili rodičovskú dohodu a zároveň v čase určenia výživného otec bol vo výkone trestu odňatia slobody. Od 04.02.2023 je otec na slobode, teda nič mu nebráni v tom, aby sa zamestnal a dosahoval aspoň minimálnu mzdu, to znamená vo výške 569 Eur mesačne v čistom. Z takto určeného minimálneho príjmu mal súd prvej inštancie určiť výživné na maloleté dieťa podľa súdnej praxe, tzn. vo výške 30%, čo predstavuje minimálne výživné na maloleté dieťa vo výške 170 Eur mesačne. Mala za nepochybné, že nie je v záujme maloletého dieťaťa záver súdu prvej inštancie o zvýšení výživného na sumu 130 Eur mesačne. Navrhla preto zrušiť napadnuté rozhodnutie v časti zvýšenia výživného, prípadne ho zmeniť na sumu 170 Eur, ktorá je preukázaná a nesporná. V prípade navýšenia výživného na 170 Eur od 04.07.2023 predstavuje zameškané výživné k 31.09.2023 dlžnú sumu spolu 203,22 Eur (70 x 3 mesiace – 6,78 Eur), ktorá suma predstavuje 3 dni v 7/2023, odpočítané od vyživovacej povinnosti za 7/2023. Ďalej uviedla, že rozhodnutím Centra právnej pomoci matke bol priznaný nárok na právnu pomoc, a preto uplatňuje voči otcovi nárok na náhradu trov, ktoré jej vznikli z dôvodu podania jeho návrhu na zníženie výživného. Navrhla nezodpovedné správanie otca maloletého dieťaťa, neplnenie si zákonných vyživovacích povinností, nestaranie sa o maloleté dieťa, neúčast' na pojednávaniach, vyhodnotiť ako dôvod osobitného zreteľa, zakladajúci nárok na náhradu trov konania. Navrhla rozhodnúť v zmysle petitu odvolacieho návrhu.

17. Postupom okresného súdu, a to podaním zo dňa 27.9.2023 bolo odvolanie matky doručené otcovi a kolíznemu opatrovníkovi s možnosťou sa k nemu v lehote 10 dní písomne vyjadriť (doručenky na č.l. 247 spisu), ktorú možnosť otec a ani kolízny opatrovník nevyužili.

18. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) na základe včas podaného odvolania matkou maloletého preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu za aplikácie § 65, § 66 CMP, postupom bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené podmienky pre nariadenie pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, ak nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem a verejným vyhlásením rozsudku krajským súdom za rešpektovania ust. § 219 ods. 1, 3 CSP bol rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch o zvýšenom výživnom, zameškanom výživnom, o určenej zmene rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 9P/51/2022-49 zo dňa 4.7.2022 v časti výšky vyživovacej povinnosti otca, potvrdený ako vecne správne rozhodnutie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

19. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie matky maloletého dieťaťa bez nariadenia pojednávania, sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 13CoP/92/2023-250 zo dňa 02.01.2024, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku krajským súdom bolo oznámené na Úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, v zmysle vyššie uvedeného uznesenia krajského súdu dňa 02.01.2024 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline.

20. Primárne krajský súd uvádza, že základom jeho rozhodnutia je aplikácia ust. § 387 ods. 2 CSP, keďže sa stotožňuje s rozsudkom okresného súdu v napadnutých výrokových častiach a v podrobnostiach na jeho skutkové a právne vyhodnotenie odkazuje. Práve z titulu aplikácie ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd nebol povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia zopakovať tie skutkové a právne závery, ktoré vyjadril okresný súd a s ktorými sa stotožňuje; bolo postačujúce na ne len odkázať, ak rozhodnutie okresného súdu v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu predstavuje organickú jednotu, pretože konanie pred okresným súdom a pred odvolacím súdom z hľadiska predmetu konania tvorí jeden

celok. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu a odvolacieho súdu preto nie je možné posudzovať izolovane.

21. Krajský súd z dôvodu aplikácie ust. § 387 ods. 2 CSP a za rešpektovania ust. § 387 ods. 3 druhá veta CSP sa v odôvodnení svojho rozsudku vysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní matky maloletého. Matka maloletého dieťaťa v podanom odvolaní kládla dôraz na to, že okresným súdom, zvýšená výška výživného nie je dostatočná, pretože okresný súd nesprávne vyhodnotil zmenu pomerov na strane otca, ktorý už nie je vo výkone trestu, nič mu nebráni zamestnať sa, teda mal vychádzať z minimálnej mzdy. Podľa matky okresný súd nesprávne uviedol, že už v pôvodnom rozhodovaní o výživnom bolo vychádzané z potenciality príjmu otca.

22. K odvolacím dôvodom matky maloletého dieťaťa odvolací súd uvádza, že ani jeden z nich nebol relevantný k tomu, aby vo vyvolanom odvolacom konaní došlo k zrušeniu rozsudku okresného súdu a vráteniu veci na ďalšie konanie, resp. k jeho zmene.

23. Krajský súd z obsahu spisového materiálu mal zistené, že rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 9P/51/2022-49 zo dňa 4.7.2022 bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej bol maloletý A. zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého A. sumou 100 Eur mesačne. Styk otca s maloletým upravený nebol. Rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť dňa 17.08.2022. V zhode so zistením okresného súdu aj krajský súd konštatuje, že v čase rozhodovania vyššie uvedeným rozsudkom okresného súdu sp.zn. 9P/51/2022 bol otec maloletého vo výkone trestu odňatia slobody, kde bol pracovne zaradený a dosahoval pracovnú odmenu. Podľa rozúčtovania pracovnej odmeny za obdobie od 11/2021 do 12/2022 mal otec v ústave výkonu trestu odňatia slobody čistú mzdu v priemere 132,88 Eur. Matka v tom čase bola nezamestnaná, evidovaná na úrade práce, bývala s maloletým A. u matky a na bývanie neprispievala, poberala prídavok na dieťa. Maloletý A. v čase pôvodného rozsudku mal 5 rokov, chodil do materskej školy, kde mal výdavky spolu 50 Eur na stravu a poplatok, výdavky na stravu doma, oblečenie hygieny, hračky, voľný čas, lieky na bežné ochorenia.

24. Okresný súd mal za zistené, že otec bol vo výkone trestu odňatia slobody do 4.2.2023, od 5.2.2023 je v evidencii uchádzačov o zamestnanie, v mesiacoch 3/ - 5/ 2023 poberal dávku v hmotnej núdzi vo výške 74 Eur mesačne a v mesiaci 2/2023 mu bol vyplatený resocializačný príspevok 93,77 Eur mesačne.

25. Zistené pomery matky okresný súd podrobne popísal v odsekoch 6., 7., 8., 10., 11. až 13., 15. až 17., 19. a 20. odôvodnenia napadnutého rozsudku, z ktorých vyplývalo, že matka bola evidovaná ako uchádzač o zamestnanie od 27.6.2022 do 23.10.2022 na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, následne bola zamestnaná u zamestnávateľa H. G. s.r.o. od 26.10.2022 do 23.11.2022, ďalej v I. G., s.r.o. uzavrela dňa 6.5.2022 pracovnú zmluvu na dobu určitú, u ktorého zamestnávateľa bol pracovný pomer skončený v skúšobnej dobe dňa 16.6.2022, ďalej u zamestnávateľov F. J. G., s.r.o., K. G. G., a.s., B. L., s.r.o., M. M. G. s.r.o.. V F. B., s.r.o. má uzavretú dohodu o pracovnej činnosti a jej priemerný mesačný príjem od 3/2023 do 3/2023 bol vo výške 483,53 Eur. Je poberateľkou prídavku na dieťa, poberá náhradné výživné.

26. Pokiaľ matka v odvolaní zdôraznila, že výška určeného výživného nie je dostatočná s ohľadom na potencialitu príjmu otca, keď pri určenej výške výživného malo byť vychádzané z minimálnej mzdy, tak krajský súd konštatuje, že okresný súd správne poukázal na rozhodujúce zákonné ustanovenia § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine a správne postupoval, pokiaľ pri rozhodovaní a následne zdôvodnení napadnutého rozhodnutia svoju pozornosť zameril na matkou maloletého dieťaťa tvrdené skutočnosti, ktoré mali zakladať zmenu pomerov v takom rozsahu, že boli dôvodom pre novú úpravu vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu, a to na jej zvýšenie. Už rozhodovacou činnosťou súdov je ustálené, že musí byť preukázaná kvalifikovaná zmena pomerov na strane maloletého, resp. na strane povinnej osoby oproti pomerom, z ktorých vychádzalo predchádzajúce súdne rozhodnutie. Zmena pomerov je určujúca k dátumu vydania súdneho rozhodnutia. Zmena pomerov musí byť podstatná, zásadná, trvalá, resp. nie prechodného charakteru. Je ustálené, že k vydaniu nového rozhodnutia o vyživovacej povinnosti by malo dochádzať len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru. Zmena by sa mala závažnejším spôsobom prejavovať v pomeroch účastníkov. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním pomerov s pôvodnými pomermi, ktoré vyplývajú

z predchádzajúceho rozhodnutia. V zmysle týchto zásad okresný súd postupoval, ak na základe výsledkov dokazovania uzavrel, že došlo k zmene pomerov oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu tak, aby bolo možné návrhu matky na zvýšenie výživného vyhovieť, s ktorým záverom postupom okresného súdu sa krajský súd stotožňuje a v podstate tento záver okresného súdu nenapadla ani matka.

27. K výdavkom na maloletého A. krajský súd uvádza, že bolo v potrebnom a dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie okresným súdom. Okresný súd správne v odseku 32. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia konštatoval, že oproti pomerom, z ktorých vychádzala dohoda rodičov, ktorá bola schválená súdom rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 9P/51/2022-49 zo dňa 4.7.2022, sa zvýšili potreby maloletého A. čo sa týka výdavkov spojených s návštevou materskej školy, a to na sumu 70 Eur, ako aj ostatné výdavky v súvislosti s infláciou. Zároveň oproti pomerom, z ktorých sa vychádzalo pri schvaľovaní rodičovskej dohody, nastala zmena v tom, že oproti situácii v rámci pôvodného rozhodovania k času rozhodovania okresného súdu matka bola zamestnaná a jej priemerná čistá mzda predstavovala sumu 483,53 Eur a už prispieva na výdavky spojené s bývaním sumou 100 Eur mesačne. Čo sa týka otca v čase pôvodného rozhodovania bol vo výkone trestu odňatia slobody a k momentu rozhodovania okresného súdu bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, je evidovaný na úrade práce, kde poberal dávky v hmotnej núdzi vo výške 74 Eur a bol mu vyplatený resocializačný príspevok.

28. Pokiaľ matka v podanom odvolaní namietala, že v rámci posledného rozhodovania bola uzavretá rodičovská dohoda, a preto v tom čase súd nemohol vychádzať z potenciality príjmu otca, ako to konštatoval okresný súd, tak s uvedeným podľa odvolacieho súdu nemožno súhlasiť. Predsa okresný súd v odseku 36. odôvodnenia rozhodnutia zvýraznil len to, že v čase pôvodného rozhodovania o výživnom bol otec vo výkone trestu odňatia slobody, a preto pri schvaľovaní rodičovskej dohody, i keď to výslovne nebolo vyjadrené súdom, bolo vychádzané z potenciality príjmu otca, keďže fakticky nedosahoval príjem, ktorému by výška výživného 100 Eur (dohodnutého) zodpovedala. Z uvedeného preto námietka matky nebola dôvodná.

29. K námietke nesprávne určenej výšky zvýšeného výživného, krajský súd poukazuje na ust. § 62 v spojení s § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré vyjadruje všeobecné hľadiská, na ktoré súd prihliada pri určení vyživovacej povinnosti. Patria k nim predovšetkým odôvodnené potreby dieťaťa, ktoré môžu byť rôzne a sú závislé predovšetkým od veku, zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti. Odôvodnené potreby dieťaťa sú však bezprostredne ovplyvňované aj schopnosťami a možnosťami rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby, ktoré nepresahujú obvyklú, základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život. Pre určenie výšky výživného sú teda určujúce možnosti, schopnosti, majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Navyše súd prihliadne aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a rovnako tak berie do úvahy i prídavky na dieťa, ktoré sa z časti podieľajú na úhrade potrieb maloletého dieťaťa.

30. S prihliadnutím na vyššie uvedené zákonné kritéria, záver súdu prvej inštancie o tom, že návrh matky na zvýšenie výživného je čiastočne dôvodný, je správny. Oproti pôvodnému rozhodnutiu bolo zistené, že sa zvýšili výdavky na maloletého v súvislosti s navštevovaním materskej školy, a to o 20 Eur, ako aj výdavky spojené s infláciou, čiže na stravu doma, na oblečenie, hygienu, hračky, záujmy, neboli však zistené iné odôvodnené výdavky. Teda podstatnou zmenou pomerov na strane maloletého dieťaťa boli zvýšené výdavky v súvislosti s materskou školou a inflácia, žiadne iné odôvodnené potreby dieťaťa i ich nárast matka nepreukázala. Zmena nastala aj na strane rodičov, ak matka oproti stavu predchádzajúceho rozhodnutia má zamestnanie a príjem, a vznikol jej výdavok na bývanie. Na strane otca k momentu rozhodovania okresného súdu tiež došlo k zmene, bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, je evidovaný na úrade práce. Okresný súd vo vzťahu k otcovi správne vychádzal z potencionálneho možného príjmu, ktorý by mohol dosiahnuť, tak ako tvrdila aj matka, a to vo výške minimálnej mzdy, avšak aj v prípade použitia princípu potenciality je potrebné brať do úvahy aj bežné výdavky otca, ktoré si aktuálne oproti predchádzajúcemu stavu (výkon trestu) musí zabezpečiť, t.j. bývanie, výdavky na stravu, ošatenie, čo okresný súd vykonal. Ak matka poukazovala na určenie výživného percentuálnym pomerom z minimálnej mzdy, a to 30%, tak uvedené riešenie otázky výšky výživného len pomerovo nebolo namieste, teda táto argumentácia, pretože výživné na maloleté dieťa musí zodpovedať odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa, ktoré sa od posledného určenia výživného vo výraznej miere nezmenili. Výživné predsa môže slúžiť jedine na uspokojovanie

odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa a jeho výška musí zároveň odzrkadľovať životnú úroveň rodičov. Dodáva odvolací súd, že aj v prípade použitia princípu potenciality nie je prípustné považovať schopnosti a možnosti povinného ako (doslova) ničím neobmedzené. Tieto sú vždy limitované objektívnymi skutočnosťami. Okresný súd preto postupoval správne, keď na základe zisteného skutkového stavu zvýšil naposledy určené výživné na maloletého A. na sumu 130 Eur mesačne, ktoré zvýšené výživné zodpovedá odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa, pri potencionálnom možnom príjme otca, ktorý by mohol dosahovať.

31. Odvolací súd však považuje za potrebné zvýrazniť to, že pri svojom rozhodovaní zohľadnil aj skutočnosť, že do budúcnosti nie je vylúčená zmena jeho rozhodnutia o výživnom na maloleté dieťa, v prípade ďalšej zmeny pomerov na jeho strane (nástup na základnú školu a podobne).

32. Vzhľadom k tomu, že krajský súd sa stotožnil s okresným súdom určenou výškou zvýšeného výživného, potom ako vecne správny potvrdil aj v poradí druhý napadnutý výrok o zameškanom výživnom.

33. Pokiaľ matka osobitnými odvolacím dôvodmi napadla výrok o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania, tak v tejto súvislosti považuje krajský súd za potrebné uviesť, že v nesporových konaniach v zásade medzi účastníkmi nie je charakteristický spor o právo, ide o konania svojou povahou osobité, v ktorých súdy realizujú verejnú moc pri poskytovaní právnej ochrany, a to z úradnej povinnosti s cieľom ochrany práva účastníkov pri súčasnom presadzovaní verejného záujmu. V typických mimosporových konaniach preto platí, že každý z účastníkov si hradí trovy konania sám a žiaden z nich nemá nárok na ich náhradu od iného účastníka. Ustanovenie § 55 CMP upravuje moderačné právo súdu pri náhrade trov konania, umožňujúce náhradu trov výnimočne priznať vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Vychádzajúc z obsahu spisového materiálu odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že o takýto prípad sa nejedná v prejednávanej veci a postup súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal, bol objektívne možný. Podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci nemôže nijako obstáť argumentácia matky v tom, že nárok na náhradu trov konania žiada priznať z toho dôvodu, že sa otec o maloleté dieťa nestará, nezúčastnil sa pojednávania a že si neplní zákonnú vyživovaciu povinnosť. Z obsahu spisu bolo preukázané, že pokiaľ bol otec vo výkone trestu odňatia slobody, tak najprv dobrovoľne a potom na základe exekučného príkazu čiastočne plnil vyživovaciu povinnosť, v rámci výkonu trestu objektívne nemal možnosť starať sa o dieťa a čo sa týka jeho neúčasti na pojednávani, ide o právo účastníka konania, ktoré nevyužil. V danom prípade neboli preukázané také okolnosti, ktoré by zakladali výnimku z aplikácie § 52 CMP.

34. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže neboli zistené dôvody postupu podľa § 54, § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomu rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul (t.j. vykonateľné rozhodnutie), môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.